

Nagyszékely István

*Hajós legendák,
legendás hajósok*
2

helma

Helma 2023

Hajós legendák – legendás hajósok II.

Nagyszékely István

Az elektronikus könyvet kiadja a HELMA Kiadó.

Cím: 8630 Balatonboglár Szabadság u. 75.

Telefon: +36 (30)499-34-77

E-mail cím: info@helma.hu

Webcím: www.helma.hu

A kiadásért felel a HELMA Kiadó ügyvezetője Dvariecki Bálint

Kiadás dátuma 2023.

Copyright © (Bikkes István – Nagyszékely István 2023)

Minden jog fenntartva. A könyv bármely részletének közléséhez a kiadó előzetes hozzájárulása szükséges.

ISBN 978-615-6559-13-5

A borítót Szopos Katalin készítette

Gyűjtésben részben részt vett: ☐ Bikkes István

Szerkesztette: Nagyszékely István

A nyomtatott köteteket a Plimsoll Zrt, szponzorálta.

A szerzőről és a kötetéről további információk elérhetők az alábbi internetes felületeken:

Www.helma.hu

Helma Youtube csatorna:

<https://www.youtube.com/@HelmaKonyvek>

Helma Instagram:

<https://instagram.com/helmakonyvek?igshid=YmMyMTA2M2Y=>

Helma Tik-tok csatorna:

https://www.tiktok.com/@helma_konyvek

Helma facebook oldal:

<https://www.facebook.com/HelmaKonyvek>

Helma Vendéghang podcast elérhetőségek:

- Anchor.fm

- Spotify

<https://open.spotify.com/show/5KVuve4HnvtgOUcwYOi6S>

- Google Podcast

<https://podcasts.google.com/feed/aHR0cHM6Ly9hbmNob3IuZm0vcy85NmZiNmVhYy9wb2RjYXN0L3Jzcw>

- Apple iTunes

<https://podcasts.apple.com/us/podcast/helma-vend%C3%A9ghang/id1625551441>

- RSS <https://anchor.fm/s/976b6eac/podcast/rss>

Bevezető

Ez könyv, miként az első kötet is, egy Fészbuk csoportban leírt beszélgetéseket tartalmazza. Aki belépett a csoportba, az vállalta, hogy nevét adja a történetekhez. De ezt akik az első kötetet olvasták, tudják. Ehhez nincs mit hozzáfűzni.

A megjelenés után nem sokkal sajnos Bikkes István (Pici) elhunyt, így ennek a kötetnek a munkáiban nem tudott részt venni! Persze az olvasó itt is találkozhat a sztorijaival, hiszen oly sok kimaradt az előző könyvből!

A kötet hajósok, tengerészek történeteit, anekdotáit gyűjtötte össze. Ha elolvassa a kedves olvasó, maga is látni fogja, hogy kemény világ volt, akkor is, ha a mesélő mosolyt tud csinálni az arcára. Mi hónapokon keresztül összezárva élünk, óhatatlanul kialakul egy olyan nyelv, amit mások nem értenek. Ha a kötetben szereplő minden hajós szónak megadnánk a jelentését, akkor ez egy szótárrá válna, ami nem lehet a célunk.

Létezik egy szótár, ennek a címe Szavak a hullámok hátán, és a hajós, tengerész és vitorlás társadalom szavait tartalmazza.

Elnézést kérünk, a néha trágár, nyomdafestéket nem tűrő kifejezésekért, de ebben a világban – tetszik, nem tetszik – így beszéltek, beszélnek, és fognak beszélni.

A történetet elmesélő nevét vastagon szedtük, akik hozzászólnak ott kurzív (dőlt) betűket használtunk.

A történeteket elmesélői teljes nevükkel szerepelnek, akikről mesélnek, ott a vezetéknev kezdőbetűje szerepel csak.

Nagyszékely István

Dudás László

Ma pizzát sütöttem ebédre. Bár gépész voltam, nem szakács... Eszembe jutott a pizzáról egy sztori:

Emlékszik még valaki a MAHART-nál Toma bácsira, alias Gunyhó bácsira? Azt hiszem a becsületes neve Hajdú Tamás, dömösi volt és al-dunai kormányos. Hatalmas, kackiás bajsza volt, lassan, ízesen, bejáratósan beszélt, de amit mondott, az mindig ütött. A Csepel motoroson volt velünk. Mikó Laci volt a szekund és váltva mentek le vacsorázni. Előbb Toma bácsi vonult le kajálni, mi addig Lacival fent a kormányállásban dumáltunk és vártuk, hogy mi is mehessünk. Hallottam a vacsora hírért, hogy valami pizzát sütött a kokec. Amikor az öreg visszajött, kérdeztük tőle mi volt a vacsora. A jó kis tájszólásos mondókájával válaszolt:

– Hááát fíjjúk, a rosseb se tudja! Olyan paradicsomos pite forma volt, valami kenyőccsel a tetején. De azért jó volt!

Imádtam az öreget és a dumáját. Egyszer egy fiatal schiffjungnak mondta, amikor az elkezdett vele okoskodni:

– Pétör, kisfiam! Rálépök a f@szára, oszt hanyatt lököm! Utána böggőhúrt csinálok a pöcséből és eljátszom a nótáját rajta!

Egy másik Fészbuk csoport apropóján keresztül jutott eszembe ez a történet. Egyik legkedvesebb hajómon, egy úgy nevezett cseh tolón, mely a nevét még 1988-ban egy fővárosi iparnegyedről (kerületről) kapta, történt az eset. Szakácsnőnk nem szívelte, ha reggelente a konyhában mindenféle hajós népek garázdálkodnak kávé-, teafőzés, reggelikészítés ürügyével. Főleg, ha az a hajós nép a gépészek, az olajostalpúak közül kerül ki. Sebaj! Van hely elég a gépházban, a süketfülke mellett kialakítottunk magunknak egy helyre kis teakonyhát, ahol ettől kezdve felszabadultan süthettünk-főzhettünk. A reggeles szolgálat mondhatom pazar villásreggelikkel örvendeztette meg magát. Volt, amikor 100-150 palacsintát sütöttünk. Hiába, no, gyakorlatlanok voltunk, elmértük a hozzávalókat. Addig kellett hígítanunk a tésztát, míg egy ekkora adag sült ki belőle. A szagát a légkondi azon rendje módja szerint végigvitte a hajón. Délben persze joggal ke-resték a mamin a palacsintát, de aznap csak sárgaborsó főzelék jutott nekik, fásírttal.

Egyik specialitásom volt a sajtos-vajas-fokhagymás huszárostélyos. A szekundunk, aki szinte sportot űzött abból, hogy a társai fizetésével legyen elfoglalva, meg is jegyezte egyszer, amikor megkérdezte, hogy mit csinálok reggelire? Hallva a választ így reagált:

– Na ja, akinek jó a fizetése, az reggelire is ehet húst!

Hirtelen dühömben válaszoltam:

– Milyen húst b...meg?! A huszárostélyos egyszerű fokhagymás piritós! Csak én még ráolvasztom a mami reggeli Mackó sajtját is!

Némedy József

Sanyi bácsi a csepeli kikötőben dolgozott és mikor nyugdíjba ment kapott egy jutalomutat Renibe. Nagyon boldog volt, mert mint öreg komenista (1919-es veterán, '56-ban megkapta Szocialista Hazáért érdemrendet, munkásőr is volt, meg párttag természetesen) végre élőben megláthatja a Szovjetuniót, a szovjet emberekkel biztos barátságot is fog kötni, meghívja majd az ottani komszomol is, stb. stb... Mi meséltük neki, hogy ez nem egészen így lesz, de nem hitte, hiszen baráti országba megyünk. Mikor megérkeztünk Renibe nagyon örült s várta, hogy kimehessen abban országban ahol minden ember boldog és szabad, és az elvtársai között lesz. Reggel ő volt az első aki izgalommal telve kiment a városba, pedig mondtuk neki: csak közösen, sokan egyszerre, hogy erősek legyünk. Felvette legszebb ruháját ami nála volt, meg a csoda napszemüveget, amit mindjárt lekaptak a szeméről, ahogy a kikötőkapun kilépett, és elszaladtak vele. Hosszú volt a nap, meglátogatta a népszerű kocsmákat: a Körülszarost, a Nejlont, és az ottani Mátyás pincét. Nem tudom, hogy találkozott-e az elvtársaival, de amikor hazafelé jött kirabolták, mindenét elvették, és összeverték a hagymakupolás templom tövében. Kimenni többet már nem tudott, meg gondolom, hogy kedve se volt. Egész úton hazafelé azon gondolkodott, hogy hogyan fog beszámolót tattan otthon az elvtársaknak, meg miről...

Bikkes István

Tengerész történet.

Latakián álltunk a Herenddel. Két bója között, az öböl partjától úgy 100 méterre. Jött az ukáz, hogy nyissunk raktárat, mert kezdődik a rakodás. A Herenden MacGregor rendszerű raktárfedelek voltak. (Telibe acél tető, amit négy excenter kerék átfordításával lehetett gördülő helyzetbe hozni.) Az egyik matróz a kezek fogatásával kicsit nehezebben boldogult. Félútig tolt, aztán a túloldaltól akarta húzni, de mert a másik oldalon is nyitották, megmozdult a raktártető, és a forgatóvas, mint valami tagló, csapott le a srác homlokára. Persze be is szakadt, és el is ájult szegény. A hídról gyorsan rádióztak a kikötőparancsnokságra, hogy súlyos baleset történt, és segítséget kérünk. Szerintem még le se tette a chief a mikrofont, amikor a kikötő túlsó (hadihajós) végéből éktelen szirénaszó harsant. Az akkoriban ott (is) ideiglenesen állomásozó szovjet fregattról jött a hang. Úgy látszik, figyelték a rádió forgalmazást. Pillanatokon belül lent volt egy mentőcsónakjuk, és komoly tempóval hozzánk robogtak. Felrohantak a fedélzetre, felnyalábolták a sérültet, és már mentek is. Mint kiderült, a fregatton

komplett kórházuk volt, ahol összevarrták a srác homlokát, (még meg is röntgenzték, nincs-e eltörve a koponyája) teletömték fájdalomcsillapítóval, és már hozták is vissza. Az egész nem tartott fél óráig.

Három(!) óra múlva jött egy helyi doki, hogy hol a sérült...

Székely István

Egy kalandos hazautazás története.

Az M/S Körösön '92 januárjában táviratot kaptam, hogy sürgősen haza kell utaznom. A cég leváltott. Februárban érkeztünk Sulinába, a zajló jeget a Duna kihozta a tengerbe. A kikötő befagyva, kaptunk egy jégtörőt, úgy álltunk part mellé, hogy másfél méternyi jég volt a hajó és a part között. A formaságok elintézve, többen utaztunk haza. Reggel az ügynök kikísért a hajóállomásra, ott tudtuk meg, hogy ez a személyhajó az utolsó, ha elmentünk jég miatt – bizonytalan időre – felfüggesztik a hajózást. Állati mázlink volt. Megérkeztünk Tulceára. Minden havas és jeges. Át kellett szállni a galaci hajóra. Csomagok közben, trappol, letesz, vissza, újabb kör, trappol a hajóhídon, bummm! Kicsúszott a lábam, vízszintesen zuhantam a hátamra. Kicsit felhagytam a lélegzéssel, kicsit elfelejtettem beszélni, de aztán csak-csak sikerült.

Galacon várt B. Pista, az ügynök, elvitt a szállásra, mert a vonatot már lekésztük. Egy lakótelepi lakást béreltek. Az akkori – korabeli román – rezsicsökkenetésnek hála, fűtés nuku. Nagykabátban dideregtünk, majdhogynem cipőben aludtunk. Reggel sikerült kifürödnöm a fahmeleg vizet a zuhanyból, így a többiek nem vállalták be. Vacsora valami étteremben, ehető, de arra nem érdemes, hogy az emlékezet megőrizze. Viszont desszertnek vettünk valamit, ami somlói galuska kinézetű volt. Kibontottuk. A magyar változatra tejszínhab dukál, ezen tojásfehérje volt. Érdekes módon, csak kettőből hiányzott egy-egy falat, a többi megmaradt, és reggel odaadtuk az arrafelé lébecoló kis kölyköknek. Azok meg nem akartak hinni a szemüknek, hogy eljött hozzájuk mennyből a Csekonics... Vonat, felszáll, megy, kocsiban másfél millió fok, gatyában nyitott ablaknál...

Bukarest, Gara de Nord, hat-nyolc órásckát várakoztunk. De mondom nektek, megérte! Jött egy árus, és hozott valódi, román csokoládét! Nem ám valami vacakot, valódit! Mint a cukrot vették volna, ha „ingyér” adják... de nem! Vettem hármat, úgy néztek rám, mint mi a digókra a hatvanas években!

Itthon a kisebbik srácom mutatja:

– Apa, ezt a polcot a román csokiknak üritettem le! – gondolhatod, miket kapott korábban... Ezért aztán el kellett mesélnem a sulinai szupermarketet. Ott van a hotel mellett. Bazi hodály, a bejárat egy kisebb helyiség, az üzlet teljes szélességében. Benne hosszú pult. A bejárat mellett kiírva: Delicatesse. Jó helyen járunk! A pult mellett, nagykabátos, fejkendő nyanya egy vödörből szotyolát árult. Hát, nem itt vásároltam be a fiaimnak a szokásos édességet!

Bikkes István

Az előző kötetben már szoltam arról, amikor valaki valakire nagyon hasonlít.

Törökországban, Izmir városába érkeztünk a hajóval. Akkoriban tar kopasz voltam, mellig érő ritkás szőke szakállal. Akárhova mentem a városban, mindenhol feltűnően kedvesen fogadtak, és még az aranyműveseknél is nagyon jól sikerült alkudoznom a portékára. A második napon már nem bírtam tovább és megkérdeztem az egyik étterem pincérétől, hogy miért szeretnek engem annyira? Azt mondta, délután elvisz valahová(nem értettem pontosan) és megmutatja. A helyi történeti múzeum volt az a valahova. Rögvest az emeletre invitált. Ahogy megyünk fel a lépcsőn, látom ám, hogy ott állok talpig kaftánban, meg turbánban, két hatalmas handzsárral a kezemben. A falon lógott az életnagyságú kép, ami a helyi érdekeltségű, a mi Rózsa Sándorunknak megfelelő személyt ábrázolta ezernyolcszáz valahányból! Pedig török ősökről nem is tudtam!

A jó modor megtérül.

Ez az egyik kedvenc mondásom, és az egyik, ha nem a legfontosabb vezérelvem. Ezerkilencszázkilencvenöt januárjában beszálltam egy Rein tankra (tankuszály). A Barbara Blomberg vitte magával. Szőnybe az akkori kedvesemmel, későbbi feleségemmel, és az ő négyéves lányával érkeztem. Szépen becuccoltunk a falatnyi kabinba, és már indultunk is. Komárom előtt hívat a parancsnok. Hogyan képelem én, hogy csak úgy elhozom a nőmet meg a gyerekét? Sebtiben fel is hívta a nagyfőnököt:

– Van itt egy egyén... és ez az egyén a nőjét... meg a gyerekét... meg ez az egyén... – magyarázta, és átnyújtotta nekem a telefont: – Akkor adom ezt az egyént!

I. Laci, régi jó ismerősöm volt az.

– Mi van Picikém? Mi baja ennek a faszinak veled? Az hogy elhoztad a családot? Na add csak vissza!

– Halló! Igen I. úr! Igenis I. úr! Természetesen I. úr! – és letette a telefont. A folytatás:

– Hát akkor Pistikém helyezkedjenek el szépen!

Basszus! Az előbb még egyén, most meg Pistikém? Vajon mi történhetett?

Életem egyik leggyönyörűbb téli útját tettük meg akkor. Mi voltunk felfelé az utolsók. Utánunk már zárt minden zsilip. Az osztrák szakaszon, két oldalt a hegyek, behavazott fenyvesekkel, alattunk a vékonyan befagyott Duna. Esett rá még 5-6 cm hó, ami teljesen elnyelte a hátrébb brummogó főgépek zaját. Így az-

tán síri csendben suhantunk a behavazott tájon. Persze Regensburgba is oda-fagytunk. Ki is buszoztam a kikötőből a kis családdal vásárolni. Egy hatalmas plázában persze repül az idő. Úgy jó négy óra múlva, amikor kiléptünk az áruházból, félméteres friss hó fogadott minket! Batyukkal derekasan felpakolva, kislány a nyakamban. Így indultunk gyalog a kikötő felé. Szerintem nem mentünk harminc métert, amikor az úton megállt egy Merci. Szívesen segítene, hova tartunk? Bizony! Bevitt minket egészen a járóig! A Kedvesem előtte sokszor kérdezgette, miért segíték én olyan sokszor anélkül, hogy ellenszolgáltatást várnék? Mert a jó modor megtérül!

Az előző kötetben már volt szó Lomról (bolgár kikötőváros) meg a kenyérsütésről. Amikor ott sifteltük (könnyítettük) a bárkákat, bizony nagy szegénységet láttunk. Akkoriban, a nyolevanes évek derekán, számunkra elképzelhetetlenül, jegyre kapták a cukrot, havi egy kilót fejenként. A péknél nyitásra elfogyott a kenyér, a hentesnél meg csak az üres húskampók figyeltek kifelé a kirakattól. Nálunk a darun, két kétszáz literes hűtőláda megrakva hússal, meg vagy másfél mázsa liszt volt betárolva. Kétnaponta sütöttem kenyeret. Először nem értettem, hogy a kátyer miért jön oda hozzánk, ha kell, ha nem. Az illatra jöttek. Megszánva szegény hajós kollégákat, neki is sütöttem hetente egy két és fél kilós veknit. (Nagyobb nem fért a sütőbe.) Attól kezdve elég volt rágondolni, hogy kimennénk a városba...

Az idősebbek nyilván emlékeznek a taxisok sztrájkjára. Csepelen álltunk a daruval, és valami alkatrészért fel kellett volna menni Az újpesti hajójavítóba. A város beállt, így csónakba szálltunk, és urasan felmotoroztunk a cuccokért. Visszafelé megdumáltam a kollégát, álljunk már meg Angyalföldön! (Ott lakik anyám.) Felballagtunk hozzá, és megkérdeztük, lát-e szükségét valamiben? Hát nincs kenyerem! Liszt van? Élesztő van? Só van? Akkor miért nincs? Bevallotta, hogy ötven éves fejével nem tud kenyeret sütni. Gyorsan bedagasztottam egy adagot. Szépen megkelt, és irány a sütőbe! A szomszédok, csupa öregasszony, meg jöttek, hogy: Margitka! Mi ez a finom kenyér illat? Anyám halál blazírt arccal: Mi lenne? Kenyeret sütök...

A hetvenes évek végétől sokáig úgy volt, hogy évente tíz hónapot úszódarun töltöttem, kettőt meg vonalhajón. A darukon az volt a gyakorlat, hogy ráérő időnkben eljártunk halászni. Naná, hogy dobóhálóval. A dobózás eredményeként volt is hal dögivel. Halászlé, rántott hal, halkocsonya, marinírozott hal, halpörkölt, hal, hal, hal, meg megint csak hal. A dobózást még élveztem. Szépen ki tudtam teríteni a legnagyobb hálót is. A pucolástól már az első alkalommal elzárkóztam. Hanem akármilyen finoman és sokféleképpen készítik is el a halat, eljő az a pillanat amikor elég! Éppen jó sűrű szaftú kecsege pörköltet tett a szakszű az asztalra, amikor fordult egyet a gyomrom, meg a világ is velem. Tenyeremet elegánsan a tányér alá csúsztatva lendületből vágtam az étkező falának

a cuccot! Holnaptól, mint a két tenyerem, akkora húsokat akarok látni a tányéromon! Ezzel nem is lett gond, hiszen a menázs rengeteget megspórolt a heti tízennégy hal kaján. Még a hal úsztatásához szükséges bort is abból tudtuk urasan fedezni.

Ettől fogva huszonöt éven át, egy falat nem sok, annyi halat sem ettem. Addig tartott a csömör.

Ezt úgy hallottam, ha tetszik, igazi legenda. Az egyszeri tengerésznek valahol északon kellett volna beszállnia a hajójára (Rotterdam?). El is köszönt szépen otthon. A központban megkapta a repülőjegyet, és már ment is Ferihegyre. Ám a gépe köd miatt nem szállt fel, és ajánlották neki a reptéri szállodát, hogy ugye a holnapi indulásig... Ő a csomagjait a megőrzőben hagyva taxiba pattant, és haza hajtatott. Nem kellett volna. Otthon a csengetésre az egyik legjobb barátja nyitott ajtót, az ő pizsamájában. Nem szólt semmi, csak fordult, (meg vele a világ is egyet) és visszament a reptérre, ahonnan felhívta az ügyvéd cimboráját. Mire sok hónap múlva hazaért, az asszony fillér nélkül ki lett takarítva az életéből.....

A kalocsai elsüllyedt ponton mentéséért kaptunk némi pénzjutalmat is. Nem volt egy eget verő összeg, de egy jó vacsorára elég lesz. El is mentünk egy nívósabb étterembe oldalbordástól, sarjastól. Az egyik kolléga a szép szőke, nagyon dekoratív barátnőjét hozta magával, a tízéves gyerekével együtt. Aranyos kis lurkó volt, állandóan pezsgett, csacsogott. A rendelés előtt urasan kihozták az étlapokat, és persze ő sem maradhatott ki, így kapott is egyet. Fennhangon silabizálta a számára ismeretlen étel elnevezéseket, szigorúan – ahogyan ezt egy kolléga mondta – "fonetaktikusan". Éppen ott tartott, hogy borjú szelet dijoni mustárral. Kérdően néz az anyjára: Anya! Mi az a dijoni? (így, ahogyan írva vagy) Kisfiam, azt biztosan elírták! Nem dijoni, hanem diónyi mustárral. Szemből az üzemes tekintete villant rám! Ne reagáld le! Könnyű azt mondani! A belső röhögéstől feltóduló könnyeimmel küszködve rohantam ki a WC-re könnyíteni rekeszizmaimon. Érdekes módon, majd' minden férfi követett. Időbe telt, mire nem fogott el minket újra a röhögés, csak attól is, hogy egymásra néztünk. Az asztalhoz visszaérve rögtön vicceselésbe kezdtünk, hogy legyen okuk a többieknek is nevetni. Az évtized legjobb viccei voltak, mert csak úgy zengett az étterem a nagy vihogástól. Azóta nálunk a családban, a dijoni mustár örökre diónyi mustár lett.

ános: Felső-dunai kormányos beszólása volt a szakácsnak, vagy szakácsnőnek – már nem egészen pontosan emlékszem rá –, amikor valamiféle kechupos húst szolgáltat fel:

– Olyan „kecsuját” nekem ne adjon hozzá! – Azóta mi a kechupot kecsujának hívjuk!

Futakfalvi György:

Trieszt, 1973, behajózás. Kezdő gépápoló jött és nem hozott se fekete címkés cseresznyét, se barna címkés barackot.

– Most akkor mi lesz, ezt hogy gondoltad?

– Nem tudom, de most behajózáskor kaptam napidíjat, abból este meg tudlak hívni benneteket.

Kimentünk vacsora után az Ökrösbe nyolcan. Kérdezi az aszi, hogy mondják olaszul azt hogy nyolc?

– Otto – mondtuk neki. Odaszól a pult mögé így:

– Ottókám, hozz nyolc sört!

Pipi Bácsi

80-as évek elején valamelyik kis lengyellel már hetek óta álltunk egy arab kikötő előtt horgonyon. Káponk S. Fáni nagyon szeretett mesélni a háborúban szerzett, tengeralattjárós élményeiről.

– Mikor 1945. május 13-án az U 913-al fogságba estünk...

Az egyik első utas aszinak leesett a tantusz és közbe szólt:

– Főnök! A múlt héten ünnepeltük a negyvenedik születésnapodat! Akkor te negyvenötben hatéves voltál!

– Igen –, volt a válasz –, de mivel hosszú, vékony gyerek voltam az én feladatom volt a torpedó kivetőcsövek tisztítása! – S a történet folytatódott...

A 80-as évek elején Kadhafi bejelentette, hogy kiterjeszti a parti víz határait kétszáz mérföldre. Az amerikaiak komolyan vették a dolgot és oda küldték a 7. flottát rendet csinálni!

Az M/S Székesfehérvárral tévedtünk arra a legendás S. Miki parancsnoksága alatt. Imádott barbánk előszeretettel festette az egész hajót szürkére és távolról tényleg úgy néztünk ki mint egy hadihajó! Miklós kedvelte az egyenruhát is, abban járt szolgálatba a hídra. Nyakában a tengerészeti távcsővel figyelte az amik tevékenységét majd megszólalt:

– Egyes és kettes kivetőcsőt élesíteni! – Távolság, mélység, idő szakszerűen megadva. Pár perc múlva megszólalt egy hang a kistrádió (ami nem is volt bekapcsolva): fejezze be a hülyéskedést, különben kikapcsolok!

Miklós egy kicsit megszeppent de tíz perc múlva kiadta a parancsot:

– Tűz!!!!

Nem tudom, mit csináltak az amik, de volt füst, köd, az összes navigációs be rendezésünk megbolondult, még az állandó mágnesű tájolónk is körbe forgott, ezerrel. Jó két órán keresztül semmit nem láttunk, azt sem tudtuk hol vagyunk és

merre megyünk! Majd kitisztult az idő, a flottának nyoma sem volt és ekkor megszólalt az előbbi hang a rádióban:

– Én szóltam...

Még egy történet mentoromról, főnökömről S. Fániról. Trieszt, rakodunk! Reggelinél beszól:

– Gyere, kimegyünk! Kell vennem egy karórát, mert ez beszart! Pénzed van?

– Nincs! – mondtam.

– Gyorsan vegyél fel tíz napot, nehogy már én tartsalak el!

Zsebünkben tíz-tíz napi valutával irány a város, ott is a kocsmá! Estére két-tőnknek maradt annyi pénze, hogy a piacon a napidíjunk kb. tizedéért tudtunk venni egy kvarcórát. Reggelre az óra 8 órát késett! Fáni faarccal megjegyezte: nem gond! A lényeg, hogy nyolc dallamot játszik és közte van a skót himnusz!

Tengerész koromban sokat voltam Reniben. Jó húsz évnyi kihagyás után folyami hajóval keveredtem le ismét. Természetesen felkerestem a régi ismerősöket is, így a puff mamát is. Őszintén örült a találkozásnak hiszen kapcsolatunk régen nagyon jól működött!

– Árpicsku, hallom a folyamon dolgozol! Szerezzek lányokat?

– Kösz szépen, de inkább ne! Tudod megnősültem, megöregedtem meg az is lehet, hogy a saját lányommal lennék!!!!

A hölgy arca megnyúlt, hallom ahogy kattog az agya!

– Árpicsku! Hány éve ismerjük egymást? Mondom neki: legalább harminc! A válasz rövid és tömör volt: mozsna büty!

Különben nagyon büszke vagyok magamra! Díszvendég voltam a hölgy ötvenedik születésnapjában, mind az öt alkalommal!

Bikkes István

Újra tengerre kíváncsoztam 1984-ben. A formaságok elintézése után (orvosi vizsgálatok, áthelyezés a folyamról a tengerhajózáshoz), izgatottan vártam a behajózásra felszólító táviratot. Pár nap múlva meg is érkezett és én a jól megpakolt tengerészszakommal beballagtam a fűrótoronyba. A beosztónál jelentkezve kértem a rendeletet, a vonat, vagy repülőjegyet, meg az utazásra járó napidíjat. Fel voltam készülve egy hosszabb utazásra. A beosztó erre vigyorogva kihúzta a fiókját, és kivett belőle két villamosjegyet! A Ceglédre szállsz be, az meg itt áll

Csepelen! Az egyik szemem sírt, a másik nevetett. Mert bár megúsztam egy nagy bumlizást, de a második tengerre szállásom ne kezdődjön már Budapesten!

Garay Béla

Már megszáradt a pecsét a patentomon, tehát nem voltam teljesen kezdő tiszt, amikor a US Navy engem is zavarba hozott. Nevezetesen indította a pánikrakéta I-es fokozatát. A második iraki háború előtt történt. A Mississippi torkolata felé tartottunk Florida partjai mellett úgy Tampa magasságában. Vaksötét este volt, olyan, hogy a farvíz sem csillogott. Az itt-ott pecázgató amik csónaklámpái egyenesen vakítónak hatottak. Radar üres, egyszerre csak reccsen a rádió a 16-on:

– Ismeretlen hajó északi szélesség fok, perc, nyugati hosszúság fok, perc, sebesség, útirány, ez itt a US Navy, válaszoljon.

Hát ezek mi lennénk, előbb raktam fel a pontot a térképre.

– US Navy, itt az akármilyen motoros a jelzett pozícióban, hallgatom.

– XY motoros, US Navy 16-os egység (Task Force 16). Az ütközés elkerülése érdekében javaslom forduljon jobbra legalább 30 fokkal. – A rutinosabbak ilyenkor teszik, amit mondanak, meg hívják a barját, de én okvetlenkedtem, mert ugye radar üres 16 mérföldön.

– US Navy, XY motoros. pozíciótól 16 mérföldre semmi nincs, amivel ütközök, biztos, hogy jól azonosított minket?

– XY motoros, US Navy. Biztos, javaslom az útirány módosítását most!

– US Navy, XY motoros. Én nem látok semmit a radaromon! Felkeltem a parancsnokot és majd ő eldönti, módosítsak-e útirányt. (Dehogya akartam én felkelteni, ezen a ponton ott voltam, hogy valaki erősen szórakozik velem, nota bene még az a nem alaptalan gyanú is megcsapott, hogy valamelyik kolléga az, az egyik kézi rádiót használva).

– XY motoros, US Navy. Elég közel vagyunk, kérem forduljon most!

– Na, figyelj barátom. Se navigációs fény (kapkodtam a szemeimhez a távcsövet), sem egy árva visszhang a radaron (amelyiken böszön tekergettem a kezelőgombokat). Ha valóban a US Navy vagy, akkor rosszul azonosítottál, ha nem, akkor szórakozz mással.

– XY motoros, US Navy. Kérem nézzen előre.

Néztem. És majdnem összecsuklott a térdem (illetve összecsínáltam magamat). A sötét miatt nem tudtam megmondani milyen messze, de hirtelen felkapcsoltak két fehér és egy piros és egy zöld pozíciós fényt, majd egy keresőfény-szórót. Majdnem előttünk. Nem kellett már biztatni, ugrottam a kormányhoz és jobbra át, 90 fokkal. Utána vissza az ablakhoz és néztem. Sorban gyúltak fel pozíciós fények hajókon és a radaron is hirtelen megszámloltam 16 célt, szépen, li-basorban haladtak délnek, olyan 3-4 mérföldre.

– XY motoros, US Navy. Köszönjük az együttműködést. Elnézést, a berendezéseinket ellenőriztük. Kérem tartson tőlünk egy mérföld távolságot és jó utat.

– US Navy, ja persze semmi gond, minden jól. – Közben ezt gondoltam: a körorosztanyátokkal szórakozzatok, hülye jenkik. Mint másnap megtudtam, a US Navy ro-ro hajói indultak útnak az Öböl felé utánpótlással. És kipróbálták az el-sötétítést, és a radarzavaró berendezéseket.

Bikkes István

A szőnyeg szélén.

A Cegléd „rombolóval” Szulinán támasztottuk a partot. A nulla-négyes szoliban voltam, így éjszaka nem volt más dolgom, mint néha ránézni a segédgépre. Többnyire a műhely ajtajában beszélgettem az őrmatrózzal. A szulinai összes közvilágítást a hajó kifelé fordított reflektorai szolgáltatták. A fényudvar szélén, úgy hajnal kettőkor feltűnt egy hatlábú valami. Hat lába és sok keze volt. Próbált a hajó felé orientálódni. Mondom a matróznak, nagy viccesen:

– Te! Ez a barba, meg a két ügynök! – Ezen egy kicsit röhögtünk, de rögtön lefagyott a mosoly az arcunkról, amikor közelebb értek. Persze, ők voltak. A két ügynököt a vendégkabinba pateroltuk, az öregot meg saját kezűleg vittem fel a kabinjába, a vállamon. Másnap ugye senki nem beszélt az esetről, de mindenki tudta. Pár hétre rá, Izmirben (ahol lebuktam, mint helyiérdekű Rózsa Sándor) nekem is sikerült elszakítani a filmet. Állítólag a gépházban ültem egy stokin, egy darab szeparátor lamellát mostam már egy darabja, és közben bele-bele szívtam a szám szélében lógó ceruzába. Közben olyan kilengést produkáltam, mintha nem a kikötőben állnánk, hanem egy erősödő hatos időben mennénk. Felvezettek a kabinomba (hogyan csinálhatták?) és lefektettek. Másnap reggel erősen csodálkoztam, hogy mit keresek én az ágyban, mikor az előbb még lamellákat mostam? Kell-e mondanom, amint jobban magamhoz tértem, azonnal raportra a barbához! Rettenetes letolást kaptam, de volt az öregben annyi kurázsizsi, hogy további ügyet nem csinált belőle. Gondolom, ahogyan nekem elmesélték az előző estét, úgy neki is elmesélte valaki a szulinai történeteket...

Akucs Tamás

Idősödő hajóparancsnokhoz szóló kérdés: van itt elég víz?

– Hogyne lenne! Csak jól el van terülve...

Másik: diszkóhajó a nyugati végeken, a sok NDK turista a megemelkedett hangulatban botrányosan viselkedik, a személyzet kénytelen a renitenseket pofonzáporban részesíteni. Ez elég általános, tíz buli minimum öt-hat alkalommal rendőrségi kivonulás a pofonok miatt. Azon időkben jegykezelésre a MÁV-nál is használt jegylyukasztók voltak rendszeresítve, s az üzletelés során ezek az NDK egyedek homlokán egyforma nyomokat hagytak. A cégvezetés válllvetve állt a hajósok mellett, de többször kérte ezen lyukasztók nem alkalmazását (vérsre)!

Bálint János

Soroksári ág, 70-es évek vége, vízibusz. A vitorlás beújított egy NDK-s sportolóhölgyet, lecsábította a Dömsödön éjszakázó vízibuszba. Hozzá tartozik, hogy kedvenc vitorlásunk németül csak azt tudta, hogy:

– Sprechen sie sex? – a hölgy magyarul nem tudott egy szót se, viszont dübörögtek a feromonok, s a szex nyelve évezredek óta mindenütt egyforma. A néni az az echte oszt dojcse úszótípus volt; rozmárral génkezelt cápa kinézet, akkora keblekkel, mint Makó Jeruzsálemtől! Azonban abbahagyhatta a sportot idejekorán, vagy túl sok tablettát kaphatott, mert olyan bajsza volt, hogy azt hittem, az arcába fújja a szél a haját. Úgy emlékszem Inge volt a neve, mint akkoriban minden Magyarországra látogató német szexturistanőnek. De hát akinek nem inge, az ne vegye magára... Tehát a nő belökdösi a bocmant a kabinba, lehegeszti és eltorlaszolja az ajtót, ha esetleg ez a gaz hím csábító meggondolná magát... Mi többiek kimentünk a Kék Duna zöld vendéglőbe, hogy helyrehozzuk testünk folyadékháztartását. Záróra után lopakodunk befelé a pontonra, csak a hajóvezető úr vonyította Ráckeveig hallhatóan, hogy aszongya: Akácos úúút, ha véééigmegek rajtad ééén!!! Amikor a pontonra érünk, halljuk ám a csobogást. A vitorlás pislákol a hajóról a vízbe, megfordul, elpakolja a szerszámot, s elkínzott tekintettel néz ránk. Eszméletlenül lestrapálva, minimum 200 évet öregedve, elfúló hangon szólal meg: Gyerekek! Mit jelent az, hogy nohejnmál?

Székely István

Ki, hogyan emlékszik az első napjára a hajón? Én így:

Az első napok izgalma. Nem tudod, hova állj, hol nem vagy útbán, mit csinálj, inkább semmit, abból nem lehet baj, mindent kérdezni, van amit többször is. A lényeg: tudd, ki a közvetlen főnököd. Az enyém a fedélzetmester, B. Fecó volt. Nem ért váratlanul, amikor másnap reggel megmutatta a munkaeszközeit: a söprűt, lapátot, felmosóröngyöt (svábler, csak akkor még nem annak tűnt) és vödröt:

– Pistikám, reggel szépen kitakarítod a mosdót, a vécéket, a fedélzeti kabínokat és az alsó folyosót. Ez a dolgod kávéig.

A kávéidő osztja ketté a délelőtti és délutáni négy-négy órát. Vége a kávénak, jön a következő feladat:

– Pistikám, vegyél egy kis lata míniumot a picóban, menj le a stívába a boszorkorinán és matyáld le a hecskomingot.

– Igen, sztromó... – és persze az ember rohan, nehogy azt mondják, hogy kétszer kell mondani mindent. Csak a fedélzet közepén álltam meg, hogy igazából hova is kell mennem? És mit kell csinálnom a mivel és hogyan és a mit...?

Visszasompolygás, mert rájöttem, hogy itt ugratásról lehet szó, és kínja vigyor, mert mindenki teli szájjal röhög. Ezt nyilván mindenkivel eljátsszák, és buta aki megsértődik. Van másfajta ugratás is: az ügyeletes tiszt felhívhatja a kezdő tengerészt a hídra:

– Menjen le a gépházba, és hozza már fel, legyen szíves, az üvegmágnest.

A kérés udvarias, delikvens el, jelenti az ügyeletes géptisztnek, mi a sior óhaja. A gépben keresnek egy jókora, lehetőleg minél ormóttanabb vasat, odaadják. Kezdőkém felcepele a hídra. Sior:

– Jézusom, az a sok hülye a gépházban! Hát sose tanulják meg, melyik kell? Vigye vissza, és a másikat kérem.

Delikvens cipel, jelenti a gépben (a hülyék nélkül), mi a helyzet. Kap egy másikat, ha lehet, még nehezebb vasat. Cipelés, a hídon ez se felel meg. S ez megy egészen addig, amíg a papírtantusz kezd lelibegni, vagy rá nem jön arra, hogy nézzük csak: üvegmágnes, nem fizikai hülyeség ez? Persze, hogy az, s nézheti a vigyorgó pofákat, s hallgathatja napokig, hogy megkajolta a viccet.

S az első napokban jönnek az ügyetlenkedések, a:

– Sose tanulsz meg, hogy az stopa és nem stofa? Hányszor mutassam meg, hol állnak a pipaecsetek? Még mindig nem tudod, Pistikám, melyik a szenyoret-tó? Mi a muráda, mi a muráda, hát amit kávé után pikettáltál... A jobbik eset az, ha tudom, hogy amit dolgoztam, az pikettálás, mert nekem csak rozsdaverésnek tűnt. Persze az ember mindenbe belejön, beletanul, s akkor már minden oké.

Bálint János: nem is tudom, én rögtön a második nappal kezdtem

Székely István: Ennyire aranykanalas voltál?

Bálint János: Ne is tudd meg, hány kompasz kulcsot, kanyarvinklit szolgáltam ki az évek során. Egyszer még reszelőzsírt is adnom kellett szegény sifjungnak...

Garay Béla: Én meg abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy kétszer voltam első utas. Egyszer a Dunán, vonalmozskván, egyszer meg marinájó lettem. A buszolakulcsért én is elmentem, a kanyarvinklit, reszelőzsírt már nem ettem meg. A hajós nyelvet meg hamar elsajátítottam, mert ha nem értettem valamit, kérdeztem. És sokat kérdeztem. Még a mai napig sokat kérdezek.

Bánsági Ferenc: Még 1970-ben utolsó időszakosnak beosztottak, karácsonyi leváltó új-felvételesként az első nagy hajómra a zuhatagi-tigris Komárom m/s-re. Ott én is frissen borotváltan vártam decemberben a hajóorrrban, hogy átvehessem a vaskapu kulcsát, amely megtisztelő feladat, minden kezdő hajós számára. Kicsit kékre fagytam. Szóltak, hogy most nem találták meg menjek be, majd másnap!

Pődör István (Csuszpe) Első hajómon az M/S Cegléden másnap a fedélzetmester, Kocega, megmutatta mit kell kitakarítanom, felmosnom. Mosom a folyosót, egy öreg marinájó beletesz egy üveg Johnny Walkert a felmosó vödörömbe, gondoltam, de jó helyre kerültem, így hálálják meg a munkámat. Közben látom, idegen egyenruhások járkálnak a hajón, nem tudtam akkor még kik ők, később igen, vámosok. Kivettem az üveget a vödörből, bevittem a kabinomba, kibraktam az asztalra, az egyenruhások elmentek, jön az öreg marinájó, hol az üvegem?

– Hát az nem az enyém? – kérdeztem ártatlanul. Lehülyézett.

– Azt a vámosok elől dugtam el!

Visszaadtam, és megtanultam: a deck bolynak kuss a neve...

Székely István: Horgonydobás a Hévízen. Bérces Fecó a horgonynál, én mindenki útjában tébláboltam, érdekelt minden, mert nagyon tetsző dolgok voltak egy kezdő szemében!

– Sztromó, az már biztos, hogy én innen megyek nyugdíjba! – mondtam az egy hetes és huszonötéves dekboj magabiztosságával.

– Még a seggén a tojáshéj, és a nyugdíjról álmodozik! Tovább leszek én, mint te! – mondta mérgesen, és földhöz vágta a sapkáját és megtaposta. Oszt pár év múlva ő szárazföldivé vált Kalocsán (tán tűzoltó lett belőle?), én meg a tengerről mentem nyugdíjba!

Bálint János

Mielőtt még CCCP elfogultsággal vádolnának egyesek... Táncsics, Bécs városa, sétajarat. Megismerkedtem egy kellemetes, vörös hajú hölgygel. Több éjszakát is együtt töltöttünk a lakásán, mikor egyszer felajánlotta, hogy kitisztítja a zakómat, mert neki valami ruha tisztítója volt, vagy ott dolgozott, vagy látott már olyat. Reggel jó idő volt, így zakó nélkül mentem vissza a Táncsicsra. Indulás előtt mindenkinek le kell adni az útlevelét, az enyém sehol. Bent maradt a zakóm zsebében. Rohanok ki, az első telefonfülkébe be, felhívom a hölgyet, felveszi a kagylót, mondom ki vagyok, mi a problémám – természetesen németül –, de csak hallózik. Nem hallja amit mondok? Leteszem a kagylót. Elindulok a buszmegálló felé, hogy gyorsan elugrok hozzá. De csak megnézem a telefonfülkében a használati utasítást. Hülye osztrákok! Fel nem foghatom, miért kell egy gombot lenyomva tartanom, ameddig beszélni akarok. A pesti fülkékben ilyen

nincs. Felhívom újra a hölgy, nem veszi fel a kagylót. A francba. Futok a buszhoz, az orrom előtt megy el. Várok a következőre. Egyszer csak fékez mellettem egy taxi, kiugrik a hölgy, a kezembe nyomja az útlevelem, csók és már robognak el. Visszamentem a Táncsicsra, pont időben, mert már összeült a fejlesztő és halomra lövő bizottság. A Petes Kovács hpk. már fente a Komárom feletti szakaszon járó hajókon rendszeresített összerakható és mobil guillotine készülék pengéjét.

Kiderült, hogy a hölgy furcsállotta a telefonhívást, hirtelen ötlettől hajtva megnézte a zakóm zsebét, megtalálta az útlevelem, rögtön taxit fogott és a hajóhoz mentek, amikor meglátott a buszmegállóban. Így nem küldtek haza, hanem még circa két hétig maradhattam a Táncsicson.

Simon Zoltán: Ha szerencséd lett volna, a hölgnél marad az útlevél, te meg a hölgnél...

Pipi Bácsi

Fiatal koromban nagy rajongója voltam az orosz lányoknak. Az egyik azt mondta nekem, hogy valakitől hallotta a nyelvet a legjobban a közmondásokból lehet elsajátítani. Kérte diktáljak neki egy pár gyöngyszemet. A hajón benyomott és a városban rátöltött vodkáktól jött az ihlet! Jobb ma egy marék csöcs mint holnap egy talicska pina a háztetőn! A kislány leírta majd megszólalt:

– Árpicsku, mi az, hogy talicska?...

Még a fénykorban történt a RAVÁ-n, az orvosi vizsgálaton. Vagy tízen állunk, természetesen ruha nélkül az ideggyógyász előtt. A doki észrevette, hogy az egyik kollégánknak elég rendesen remegett a keze. Majd jött a kérdés:

– Fiam! Maga tengerész vagy ejtőernyős?

– Tengerész vagyok, főorvos úr kérem!

Majd jött az újabb kérdés:

– Ugye maga sokat iszik?

A válasz gyors volt:

– Nem mondhatnám! Sokat ki is lötyögtetek!

Székely István

Figyelem, most csalok!

Kinek mi jut eszébe Port Szudánról? A Fúrótorony csoportban Csuszpe írt pár sort. Azt és a kommenteket ide másolom:

Az alkérdés, hogy kik azok a fuzi-wuzik?

Csuszpe: ... egy félnomád szudáni hegyi törzs, akik időközönként lejártak hajókat rakodni, és a bérből vizet, és használati tárgyakat vásároltak maguknak. A fuzi-wuzik valamikor büszke, harcos törzs volt, de elszegényedtek...

... a hajukat soha nem mosták, valamilyen magból kisajtolt olajjal kenték be, használtak egy három, vagy négyágú hosszúkás "fésűt", néha azzal vakarták meg a díszes hajukat.

Egy alkalommal a gancsó (daruhorog) fejbe vágta az egyiket, betört szegénynek a feje. Jöttek, hogy doktor, doktor, (aki mindig a hajó másodtisztje, akkori-ban a Tantor volt. Mikor szétnyitotta a sebesült haját szörnyülködve szólt:

– Ezt nézd meg! – a hajának a tövében, legalább egy centi vastagon, valami katyvasz volt, és mozgott, borzasztó volt a látvány. Ezt turkálták a "fésűjükkel", a sebe súlyos volt, Tantor úgy látta jobbnak, ha kórházba küldi a páciens. Aznap a sior fél óránként mosott kezet, ebédelni sem tudott, pedig nem volt egy finnyás ember, sőt...

Bálint Mara: mi volt az egy centis mozgó katyvasz, tetű?

Csuszpe: Így van, tetű, és más számunkra ismeretlen apró rovarok.

Bittera Gábor: Amikor pihenőt tartottak munka közben a decken, árnyékba húzódva aludtak, tátott szájukon másztak keresztül a legyek, de nem zavarta őket...

Csuszpe: Volt egy másik törzs is, nyakukban bőrszík, arra fűzték fel a napi járandóságukat, középen lyukas pénzt, mikor megtellett a szík, vissza mentek a hegyekbe. Az arcukon vágások voltak, akinek magasabb volt a rangja a törzsben, annak több vágása volt...

Hernecky László: Úgy rakták a másfél tonnás gyapotbálákat, hogy élvezet volt nézni. Élire állították a kockát és bepörgették a legkisebb sarokba is. Alig volt mit enniük, szikár, inas, koszos de jóindulatú emberkéek voltak. Elindulás után viszont mindent kálilúgos meg kenőszappanos súrolókefés nagy mosásban kellett kitakarítani. Félelmetesen koszosak voltak. Ha ezt a KÖJÁL látta volna!

Dakó Mátás: Bocs. Emlékeztek, munkadalt énekeltek, szabályosan beénekeltek a bálákat a helyére.

Szilágyi Sándor: Én megpróbáltam a bálát a parton, amikor senki sem látta hát jobb is mert lepattantam...

Érkezés Port Szudán elé.

Menjenek horgonyra. A horgonyzóhely jó tíz mérföld, a Towartit reef. Ez egy korallzátony, negyven méter mély csak a víz, gyönyörű tiszta, lehet a feneket látni. És dög meleg van. Irtóztató a meleg. Nappal csak kóválygunk. A munkaidőt átszervezzük: reggel hatkor kezdünk, tízkor lelépés, délután háromkor folytatjuk, este hétkor megyünk csak vacsorázni. Kibírható. Az ember mindent kibír, és a tengerész valahol mégiscsak ember. Az este jó. Az este szellős. Akkor éledünk.